

Český statistický úřad

Vývoj ekonomiky České republiky za 1. až 3. čtvrtletí 2011

14. prosince 2011

Shrnutí

- Česká ekonomika se nachází na sestupné trajektorii. Zpomalování jejího růstu pokračovalo v meziročním srovnání i ve 3. čtvrtletí 2011, plynule již čtyři kvartály za sebou. Proti 2. čtvrtletí už HDP poklesl. Jestliže však ve 2. čtvrtletí způsobil zpomalení české ekonomiky vnější vliv v podobě nečekaného výpadku zahraniční poptávky, ve 3. čtvrtletí jednoznačně převažoval vliv faktorů vnitřních. Ekonomika ČR mezikvartálně klesla, zatímco výkonnost ekonomiky EU stoupla a dokonce svůj růst zrychlila, v Německu výrazněji než průměr EU 27. Prvořadou příčinou zpomalení HDP ČR tak není zahraniční, ale tuzemská poptávka.
- I přes zpomalení zahraničního obchodu se vlivem velmi slabé domácí poptávky stal jediným tahounem růstu českého HDP ve 3. čtvrtletí čistý export. Oslabování „zevnitř“ bylo dáno poklesem spotřeby domácností a jeho prohloubením u vládního sektoru. Investice poklesly meziročně i mezikvartálně.
- HDP¹ stoupl ve 3. čtvrtletí meziročně o 1,2 % oproti 2 % ve 2. čtvrtletí. Mezikvartálně již zaznamenal pokles o 0,1 % po přírůstku o 0,2 % ve 2. čtvrtletí. Výsledky jsou pod evropským průměrem. Za tři čtvrtletí přitom HDP České republiky ještě meziročně rostl o 2 %. Podle výsledků konjunkturních průzkumů směřuje česká ekonomika do technické recese.
- Kromě prohloubení poklesu výdajů na konečnou spotřebu domácností a zejména vlády - který kontrastoval s jejich růstem v EU - zpomalilo ve 3. čtvrtletí meziročně i tempo zahraničního obchodu. Dynamika exportu zboží a služeb byla oproti meziročním růstům za 2. čtvrtletí o třetinu nižší, u dovozu jen čtvrtinová, což dokládá nízkou poptávku po zboží z dovozu. Mezikvartálně obchod mírně stoupl vlivem nízké základny 2. čtvrtletí, v němž dovoz i vývoz proti 1. čtvrtletí dokonce klesl. Investice se snížily, proti stejnému období roku 2010 výrazněji než proti předchozímu čtvrtletí.
- Hrubé národní úspory dále rostly. Vnější zdroje, jimiž bylo v podmínkách ČR až zhruba do roku 2007 zapotřebí doplňovat domácí zdroje, aby mohla být financována tvorba kapitálu, bylo nutné ve třech čtvrtletích pro toto financování použít v menším rozsahu než před rokem.
- Tempo růstu hrubé přidané hodnoty v odvětvích dále zpomalilo na 1,1 % meziročně proti 2,1 % ve 2. čtvrtletí. Silně však rostl zpracovatelský průmysl (+10,1 %), i když méně než ve 2. čtvrtletí (+13,9 %). Za tři čtvrtletí stoupla hrubá přidaná hodnota v ekonomice meziročně o 2 %.
- Vývoj produkčních i finančně-výkonnostních parametrů základních odvětví se zhoršil. Růst produkce v průmyslu ve 3. čtvrtletí oslabil meziročně na 3,7 % (za tři čtvrtletí +8,3 %). Automobilový průmysl (+20,7 %) obstaral toto zvýšení z devíti desetin a nebyť jeho vlivu, stoupla by průmyslová produkce pouze o 0,3 %. Stavebnictví pokračovalo v poklesu, tržby v maloobchodě rostly pomaleji, tržby ve službách meziročně klesly.
- Vnější nerovnováha ekonomiky se díky obchodní bilanci zmenšila, ale deficit na běžném účtu pokryly přebytky na účtu kapitálovém a finančním jen těsně. Posílil export zboží na východní trhy, oslabil na trhy EU. Příliv přímých zahraničních investic prudce klesl.

¹ Pokud není uvedeno jinak, jsou data o HDP a jeho složkách uvažována v reálném vyjádření a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

- Vývoj na trhu práce byl pozitivní. Celková zaměstnanost v ekonomice ve 3. čtvrtletí po sezónním očištění meziročně stoupla, proti předchozímu čtvrtletí rychleji než meziročně. Průměrná mzda v ekonomice byla za tři čtvrtletí meziročně vyšší při poklesu v nepodnikatelské sféře, kde se však ve 3. čtvrtletí objevil proti stejnému období 2010 růst. Reálná mzda vzrostla o 0,4 %, v nepodnikatelské sféře o 0,7 % klesla, v podnikatelské zmírnila svůj růst z 2. čtvrtletí na 0,9 %.
- Spotřebitelské ceny se zvýšily meziročně jen mírně, ale výrazně nad průměrem byl růst cen potravin, služeb souvisejících s bydlením a cen dopravy. Tempo růstu výrobních cen se snižovalo v logice zpomalující ekonomiky. Nepříznivý vliv směnných relací v zahraničním obchodě působil i nadále a měl hlavní vliv na skutečnost, že se úhrnná cenová hladina v české ekonomice meziročně snížila.
- Domácnosti reagovaly na situaci v ekonomice posilováním úspor - své termínované a netermínované vklady zvýšily o 102 mld. korun. Po dvou letech poklesů stouply stavy jejich termínovaných vkladů i přesto, že reálné úrokové sazby zůstaly záporné.
- Schodek státního rozpočtu se zvětšil. Pokles příjmů nezpůsobilo inkaso daní, ale propad v příjmech z EU. Výrazné škrtý v běžných výdajích nebyly oproti zásahům předchozích čtvrtletí patrné.